

Силабус курсу «Методологія наукових досліджень»

ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність – В 11 Філологія (за спеціалізацією)
спеціалізація – В 11.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійна програма – «Філологія (германські мови):
методика викладання і переклад»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівники курсу

П.І.Б. Валігура Ольга Романівна

Контактна інформація olha.valihura@gmail.com

Опис дисципліни

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» має на меті сприяти особистісному та професійному розвитку здобувачів магістерського ступеня, формуючи компетентного викладача вищої школи та перекладача, здатного до проведення формалізованого лінгвістичного аналізу та інтерпретації його результатів із застосуванням як традиційних, так і новітніх методики й техніки в рамках сучасних наукових лінгвістичних парадигм. Особливу увагу в курсі приділено сучасним видам лінгвістичного аналізу, викликаними зміною загальної наукової парадигми в бік синергетики та полідисциплінарності, що дає можливість визначати та вирішувати ключові проблеми філологічних досліджень в практичному і теоретичному аспектах.

Структура курсу

Години (лекції/ практичні)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Методологічні проблеми та принципи сучасної лінгвістики.	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	Поточне опитування

4/4	Тема 2. Характеристики головних наукових парадигм лінгвістики.	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. Дотримуватися правил академічної доброчесності.	Поточне опитування
2/2	Тема 3. Класифікація методів наукового дослідження. Загальнонаукові методи. Спеціальні методи	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.	Поточне опитування
2/2	Тема 4. Системно-структурна парадигма. Загальнонаукові і спеціальні методи вивчення мовних рівнів	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	Поточне опитування
2/2	Тема 5. Методи досліджень у комунікативно-функційній (прагматичний) у лінгвістиці.	Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	Поточне опитування
2/1	Тема 6. Методи досліджень у когнітивній лінгвістиці.	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	Поточне опитування
2/1	Тема 7. Лінгвістика у міждисциплінарному аспекті: соціолінгвістика, психолінгвістика, етнолінгвістика, лінгвокультурологія, прикладна фонетика.	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та на обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. Організовувати і брати участь у заходах (освітніх, наукових, методичних.).	Поточне опитування

Рекомендовані джерела інформації

1. Алексенко, С.Ф. (2020). Конкретно-наукові методи лінгвістичних досліджень: методичні рекомендації для студентів 1 курсу магістратури факультету іноземної та слов'янської філології. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 44 с.
2. Бабенко, Є., Амеліна, С., Білоус, Н. (2018). Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу. Київ: Центр навчальної літератури. 470 с.
3. Бондаренко, І. П., Комарницька, Т. К. (2014). Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики: навч. посібник для студентів-сходознавців. К.: Вид. дім Дмитра Бураго. 272 с.
4. Васько, Р. В., Валігура, О. Р., & Козуб, Л. С. (2018). Сучасні лінгвістичні дослідження: Хрестоматія. Київ: Вектор. 519 с.
5. Габідулліна, А.Р., Колесніченко, О.Л. (2019). Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна. 322 с.
6. Опанасенко, Н.І., Черненко, Г. М (2022). Академічна доброчесність як одна з вимог написання наукових робіт магістрами початкової освіти // Науковий часопис

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 85. С. 136-141

7. Селіванова О.О. (2008). Загальні й лінгвістичні методи дослідження. Лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля-К. С. 48- 64.

8. Сосюр, Фердінан (1998). Курс загальної лінгвістики / Пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко. К.: Основи. 324 с.

9. Стежко, Ю.Г., Білоус, Н.П. & Шевчук, Л.О. (2021). Методологія лінгвістичних досліджень в імперативах постмодернізму. Філологічні трактати, 13 (1). Суми: Вид-во СумДПУ. С. 102-120.

10. Тищенко К. (2000). Метатеорія мовознавства. К.: Основи. 350 с.

11. Brown G., Yule G. (1983). Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press. 149 p.

12. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics.(1992). 3rd ed. Oxford: Blackwell Reference. 555 p.

13. Crystal D. (2009). The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge: Cambridge University Press. 506 p.

14. De Fina, A., & Georgakopoulou, A. (2015). The Handbook of Narrative Analysis. Malden, MA: Wiley-Blackwell. 467 p.

15. Joseph, John E.(2002). From Whitney to Chomsky: Essays in the history of American linguistics. — Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing, (Studies in the History of the Language Sciences. Vol. 103). 243 p.

16. Kravchenko Nataliia, Valigura Olga, Kozub Liubov, Babchuk Yuliia (2024). Pragmatics via prosody in interaction optimization. Studies about Languages / Kalbų studijos, 44. P. 5-20

17. Kostanda, Iryna, Valigura, Olga (2022). Descriptions and prescriptions in the Chinese wenyān and bǎihuā codification tradition. Сходознавство, 89, P. 243-268

18. Saussure, Ferdinand de (2002). Écrits de linguistique générale, établis et édités par Simon Bouquet et Rudolf Engler (avec la collaboration d'Antoinette Weil), Paris, Gallimard. 353 p.

19. Tannen, Deborah, et al. (2015). The Handbook of Discourse Analysis, John Wiley & Sons, Incorporated, ProQuest Ebook Central. 983p. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/hselibrary-ebooks/detail.action?docID=1895501>

20. Tenbrink Th. (2020). Cognitive Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press. 283 p.

21. Valigura O., Kozub L., Sieriakova I. (2020). Computer Technologies in Acoustic Analysis of English Television Advertising Discourse. Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL, 6. P. 38-48.

Додаткова:

1. Валігура, О.Р. (2018). Методологічні передумови експериментального дослідження вимовного акценту в мовленні білінгвів. Сучасні тенденції фонетичних досліджень: матеріали Круглого столу, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». К. : Вид. центр НТТУ «КПІ». С. 14-19.

2. Корольова, А.В. (2011). Діахронічний вектор дослідження структур свідомості й мислення. Вісник КНЛУ. Серія Філологія, Т.14, 1, С. 52-58.

3. Кочерган, М. П. (2006). Основи зіставного мовознавства : підручник. К. : ВЦ «Академія». 424 с.

4. Кравченко, Н.О. (2017). Синергійність англomовного релігійного дискурсу (теолінгвістичний підхід). Одеса : Вид-во КП ОМД. 408 с.

5. Кутуза, Н.В. (2018). Комунікативна сугестія в рекламному дискурсі: психолінгвістичний аспект. Київ : Видавничий дім Дмитра. 648 с.
6. Науменко Л. (2015). Лінгвоконцептосфера сучасного англomовного бізнес-дискурсу в комунікативно-прагматичному вимірі. К. : Логос. 498 с.
7. Сучасні лінгвістичні дослідження: Хрестоматія. (2016) / Васько Р.В., Валігура О.Р., Козуб Л.С. Тернопіль : Вектор. 519 с.
8. Чередниченко, О.І. (2007). Мовознавчі парадигми на зламі століть. Про мову і переклад. К. : Либідь. 247 с.
9. Beaugrande R. A. de, Dressler W. U. (1981). Introduction to Text Linguistics. L. , N. Y.: Longman. 291 p.
10. Chomsky, N. (2001). New Horizons in the Study of Language and Mind. Cambridge: Cambridge university Press. 249 p.
11. Deleuze, Gilles. 2002. "How Do We Recognise Structuralism?". Desert Islands and Other Texts 1953-1974. Trans. David Lapoujade. Ed. Michael Taormina. Semiotext(e) Foreign Agents ser. Los Angeles and New York: Semiotext(e), 2004. P. 170-192.
12. Discursive Pragmatics (2011) / Ed. J. Zienkowski, J.-O. Ostman, J. Verschuren. Amsterdam, Phil.: Benjamins. 307 p.
13. Ladefoged, P. (2003). Phonetic Data Analysis. An Introduction to Fieldwork and Instrumental Techniques. Oxford: Oxford University Press. 208 p.
14. Potapenko, S.I. (2016). Cognitive rhetoric of effect: energy flow as a means of persuasion in inaugurals. Topics in Linguistics. Vol.17, N.2. P. 12-25.
15. Schechner, R. (1988). Post Post-Structuralism? TDR Vol. 44, No. 3 (Autumn, 2000), pp. 4-7. Published by : The MIT Press / Page Count: 4 // <https://www.jstor.org/stable/1146830>
16. Wodak, R. (ed.) (2013). Critical Discourse Analysis. Vol. 1. Concepts, History, Theory. London: SAGE. <https://doi.org/10.4135/9781446286289>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1	
1. Поточне оцінювання (оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за опитування під час занять).	20%+20%=40%
2. Письмова робота: (20 тестів по 2 бали = 40 балів +	

написання анотації - 60 балів)	
Модуль 2 Тренінг (оцінка виконання завдань під час тренінгу).	5%
Модуль 3 Самостійна робота (Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за виконані завдання в межах кожної теми (письмове анотування та реферування прочитаного).	15%
Модуль 4 Екзамен (оцінка визначається за результатами письмової роботи - 60 балів та усної відповіді - 40 балів).	40%

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом